

Sandviken kommuns yttrande på remiss ”Nästa steg? Del 2. Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:88)”

Sammanfattning

Sandvikens kommun uppfattar att analyser och förslag i SOU 2017:88 kommer att bidra till en stärkt minoritetspolitik. Kommunen vill dock särskilt lyfta följande:

- Det är positivt med ökat fokus på förbättrad kvalitativ data.
- Det är positivt med utökat åtagande gällande språkstadgan. Samtidigt inrymmer språkstadgan tolkningsutrymme och därmed oklarheter för exempelvis äldreomsorgen huruvida kommunen uppfyller skyldigheter. Det är också viktigt att ur kompetens- och kostnadshänseende beakta svårigheter att utöver finska erbjuda hel eller väsentlig del av utbildningen i förskolan på minoritetsspråket vilket också gäller det att Sverige inte längre tillämpar krav på minsta antal elever i modersmål för minoritetsspråk i grund- och gymnasieskolan.

Beskrivning av ärendet

Kulturdepartementet har skickat SOU 2017:88 ”Nästa steg? Del 2 Förslag för en stärkt minoritetspolitik” på remiss till Sandvikens kommun. Kommunledningskontoret har berett ärendet med hjälp av synpunkter från kunskapsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Yttrande

Sandvikens kommun uppfattar att utredningens analyser och förslag kommer att bidra till en stärkt minoritetspolitik. Kommunen vill dock särskilt lyfta följande:

Finlandssvenskarnas ställning

Gällande avsnitt 2.4 ”Finlandssvenskarnas ställning” lyfter kunskapsförvaltningen följande: Undervisningen i svensk skola styrs av läroplanens kursplaner med centralt innehåll och kunskapskrav för respektive skolform. Skrivningarna i svenska och historia ger redan utrymme att återspegla finlandssvenska om läraren väljer att prioritera detta. Ska

finlandssvenskan lyftas fram ytterligare måste detta göras genom tydligare styrning av staten.

Kvalitativa data

Det är positivt att utredningen pekar på behovet av att samla kunskap, goda råd och metodstöd och på så sätt förbättra kvalitativa data för kommuner och landsting vad gäller de nationella minoriteternas behov (kapitel 4).

Omsorgsförvaltningen lyfter att på så sätt kan planeringsmöjligheterna öka.

Språkstadgan

Kultur och fritidsförvaltningen är positiva till ett utökat åtagande gällande språkstadgan då detta innebär en statushöjning av språken.

Omsorgsförvaltningen lyfter att det finns ett betydande tolkningsutrymme i att kommunerna: å ena sidan åläggs en skyldighet att erbjuda äldreomsorg där hela eller i vart fall delar av verksamheten bedrivs på samiska, finska respektive meänkieli samtidigt som kommunerna kan välja i vilken form och omfattning sådan verksamhet skall erbjudas. Tolkningsutrymmet kan leda till oklarheter huruvida kommunen uppfyller sin skyldighet eller inte.

Förpliktelsen innebär tillgång till personal med rätt kompetens och med tanke på de utmaningar som äldreomsorgen står inför idag och framåt kan detta medföra svårigheter för verksamheterna att garantera denna personalfördelning.

Vad gäller förslaget om skyldighet för kommuner i förvaltningsområde att erbjuda hel eller väsentlig del av utbildningen i förskolan på minoritetsspråket menar kunskapsförvaltningen att det är svårt att utöver finska genomföra motsvarande lösningar generellt för minoritetsspråk. Detta dels ur kompetenshänseende och dels för att kostnaderna blir höga när det endast är ett fåtal barn som är aktuella.

Sverige tillämpar inte längre krav på minsta antal elever i modersmål för minoritetsspråk i grund- och gymnasieskolan sedan juli 2015.

Kunskapsförvaltningen menar att det här kan vara svårt att genomföra för minoritetsspråk utöver finska då kostnaderna kan bli höga och svåra att motivera utifrån att få elever är aktuella. Även här är kompetensfrågan svårlöst.

Övrigt

Omsorgsförvaltningen påpekar att vad gäller ”vård och omsorg vid intuitioner” (avsnitt 3.7.7) är det viktigt att framhålla att individer som omfattas av LSS eller socialpsykiatri är en liten målgrupp och än mindre är den för de som beviljats bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS samt även 4 kap 1 § SoL (socialpsykiatri). Det är ytterst få som har rätt till särskilt boende i någon form och därav också få som kommunicerar på ett minoritetsspråk och därför kommer det vara orimligt att tillmötesgå önskemål om kommunikation på ett minoritetsspråk. För att tillmötesgå dylika önskemål behövs betydligt större upptagningsområde både avseende brukare/klienter och även personal.

Gällande att modersmålsstödet förskolan behöver tydligare styrning gällande minoritetsspråken enligt minoritetslagen (avsnitt 5.5) menar kunskapsförvaltningen att om avsikten med tydligare styrning är att

förskolan ska ha undervisning i modersmål på minoritetsspråk, liksom övriga skolformer, medför det en betydande kostnadsökning för kommunerna och staten måste tillskjuta erforderliga medel. Förskoleverksamhet har för övrigt inte ämnesundervisning liksom övriga skolformer utan undervisningen sker utifrån läroplanens mål och riktlinjer och här skulle språkstödet då behöva följa barnet i undervisningen under tiden den pågår.

Underskrifter

Ann-Sofie Hedenström
Chef för kommunledningskontoret

Anna Boman
Utredare,
kommunledningskontoret